

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190026132804

ProRail B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2038
3500 GA UTRECHT

Datum 17 maart 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED],

Op 2 december 2021 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 12 januari beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Opheffen NABO Maartensdijkseweg te Hilversum R-522750', gelegen in de gemeente Hilversum. Het project betreft het saneren van een onbeveiligde overweg met andreaskruizen en schrikhekkers. Naast het saneren van de overweg zal er iets ten noorden van de huidige spoor kruising een onderdoorgang worden gerealiseerd. De onderdoorgang wordt met betonnen bakken gebouwd. Hiervoor wordt in de bodem gewerkt en worden er enkele bomen en struiken gekapt. De stronken en wortels worden ook verwijderd. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 1 april 2022 tot en met 30 september 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de levendbarende hagedis. De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de **realisatie van het project 'Opheffen NABO Maartensdijkseweg te Hilversum R-522750'**, gelegen in de gemeente Hilversum aan de Maartensdijkseweg (geocode 095, spoorkm. 3.036), één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport '**Projectplan levendbarende hagedis: NABO Maartensdijkseweg te Hilversum**' van 1 december 2021 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtname van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport '**Projectplan levendbarende hagedis: NABO Maartensdijkseweg te Hilversum**' van 1 december 2021 (bijlage 3 bij dit besluit) en in de aanvullingen van 12 januari 2022 (bijlage 4 bij dit besluit).
- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de levendbarende hagedis. Deze perioden lopen respectievelijk globaal van mei tot en met augustus en van oktober tot en met maart. De genoemde perioden kunnen eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische en meteorologische omstandigheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de levendbarende hagedis.
- k. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient u vanaf april de binnen het werkgebied gelegen gras- en kruidachtige vegetaties kort (10-15 cm) te maaien alsook (andere) potentieel geschikte schuilmogelijkheden voor de levendbarende hagedis, zoals hout dat op de grond ligt, uit het werkgebied te verwijderen om daarmee het werkgebied als leefgebied voor de soort onaantrekkelijk te maken en te houden.
- l. Materialen worden niet buiten het werkgebied geplaatst en onnodige betreding van de zone buiten het eigenlijke werkgebied dient te worden voorkomen.

Overige voorschriften

- m. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- n. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- o. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Datum

17 maart 2022

Onze referentie

5190026132804

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor eBezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer [5190026132804]. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de levendbarende hagedis

Artikel 3.10, lid 1 Wet natuurbescherming

Datum
17 maart 2022

Onze referentie
5190026132804

De levendbarende hagedis is in het plangebied aangetroffen. Het is een soort die gebruikt maakt van de overgang tussen structuurrijke vegetatie en meer open plekken. In het rapport **'Projectplan levendbarende hagedis: NABO Maartensdijkseweg te Hilversum' van 1 december 2021 wordt vermeld** dat er tijdens veldbezoeken drie levendbarende hagedissen in het plangebied zijn waargenomen en drie levendbarende hagedissen op ongeveer 50 meter buiten het plangebied. De hagedissen zijn waargenomen in de berm, langs de rand van de bomen en op de heide. De hagedissen zijn daarbij op een korte afstand van het bos gezien, waarmee niet kan worden uitgesloten dat de dieren in het bos ondergronds overwinteren. Het plangebied wordt door de levendbarende hagedis gebruikt als rust- en verblijfplaats. De geschiktheid van de spoorberm als schuilplaats is mede afhankelijk van de dichtheid van de vegetatie. Het schouwpad en de ballastzone bieden geen schuil- en vluchtmogelijkheden. De levendbarende hagedissen zullen zich hier enkel begeven als incidentele passant of om te zonnen.

Als gevolg van de voorgenomen graaf- en kapwerkzaamheden en de bouw van een betonnen onderdoorgang in het leefgebied van de levendbarende hagedis, zal bestaand leefgebied deels tijdelijk, maar gedeeltelijk ook permanent worden aangetast. Het gaat hier om delen van de spoorberm en aangrenzende delen van de heide en het bos. Het permanent oppervlakteverlies aan leefgebied bedraagt circa 66 vierkante meter.. Daar staat echter tegenover dat onder andere door de sanering van de thans verharde Niet Actief Beveiligde Overweg (NABO), ook leefgebied voor de levendbarende hagedis beschikbaar komt.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de levendbarende hagedis tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport **'Projectplan levendbarende hagedis: NABO Maartensdijkseweg te Hilversum' van 1 december 2021** en in de aanvullingen van 12 januari 2022. De door uw voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

De werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare winterrustperiode van de levendbarende hagedis. De hagedissen kunnen dan namelijk ontsnappen aan de naderende werkploeg.

Vanaf april wordt gestart met het onaantrekkelijk maken van het plangebied voor de levendbarende hagedis. Dit wordt gedaan door het maaien van de (kruid- en grasachtige) vegetatie in het plangebied, waarbij de vegetatie gedurende de periode van de werkzaamheden kort wordt gehouden (10-15 cm). Tijdens het maaien zal een ecologisch deskundige voor de maaimachine uitlopen, die ervoor zorgt dat de hagedissen al gevluht zijn voordat de maaimachine voorbijkomt. Tegelijkertijd zullen er geschikte schuilmogelijkheden voor de levendbarende hagedis, zoals takkenhopen die op de grond liggen, verwijderd worden.

De enkele bomen die als gevolg van het projectvoornemen verwijderd moeten worden, zijn afgelopen winter, anticiperend op het aankomend broedseizoen, reeds zorgvuldig gekapt. Omdat niet kon worden uitgesloten dat de levendbarende hagedis in de grond rondom de te kappen bomen zou kunnen overwinteren, zijn

hierbij de stronken en wortels intact gelaten. Deze worden alsnog, in het actieve seizoen van de soort en kort voorafgaande aan de werkzaamheden, zorgvuldig verwijderd.

Kwetsbare gebieden buiten het plangebied zullen met rood-witte linten worden afgezet, zodat onnodig betreden in gevoelig gebieden wordt voorkomen. Ook het terrein direct rond het afgezette gebied zal niet worden aangetast met materiaalopslag en betreding door machines. De linten worden na afloop van de werkzaamheden meteen weer opgeruimd.

Boven de nieuwe onderdoorgang worden taluds aangelegd welke in gelijke mate kunnen dienen als geschikt leefgebied. Verder worden delen van de taluds verbeterd met struiken en takkenhopen die als schuilplaats voor reptielen kunnen dienen. Daarnaast worden ook in de directe omgeving enkele takkenhopen aangelegd. Hiermee wordt het permanent ruimtesbeslag van de nieuwe onderdoorgang (66m²) ruimschoots gecompenseerd door het nieuw in te richten projectgebied als leefgebied voor de levendbarende hagedis (talud, struiken en takkenhopen).

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen wordt voorkomen dat exemplaren van de levendbarende hagedis in het plangebied aanwezig zijn gedurende de werkzaamheden en opzettelijk worden gedood. Door de werkzaamheden neemt echter wel een deel van het leefgebied van de levendbarende hagedis (tijdelijk) af. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding

Het projectgebied ligt in het midden van een natuurgebied. Het is zeer aangemelijk dat de waargenomen levendbarende hagedissen deel uitmaken van een groter netwerk in de omgeving. Dit wordt bevestigd door het verspreidingsbeeld van de soort uit de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). De soort is ook aangetroffen op de Laapersheide en Hoorneboegsche Heide, gebieden die in verbinding staan met het plangebied. Levendbarende hagedissen hebben een lage dispersiecapaciteit en zijn sterk afhankelijk van de omgeving. De verspreiding in Nederland is hierdoor de laatste jaren nauwelijks toegenomen.

In totaal gaat het om zes waargenomen levendbarende hagedissen die zijn aangetroffen langs ongeveer 40 meter spoor. Drie van deze levendbarende hagedissen zijn binnen het plangebied gevonden. De andere drie levendbarende hagedissen zijn op enige afstand van het plangebied gevonden.

Door de werkzaamheden wordt een klein deel van het leefgebied aangetast. Het gaat hierbij deels ook om permanente aantasting (ca. 66m²). Er blijft tijdens de werkzaamheden echter voldoende functioneel leefgebied voor de soort aanwezig in de directe omgeving, alsook zal aansluitend op de werkzaamheden aanvullend leefgebied worden gerealiseerd welke ruimschoots het permanent oppervlakteverlies zal compenseren. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorts voorkomen dat exemplaren van de levendbarende hagedis aanwezig zijn in het werkterrein tijdens de werkzaamheden en deze worden gedood.

Al met al zijn de optredende effecten op het leefgebied van de levendbarende hagedis beperkt in omvang en grotendeels ook tijdelijk van aard. Temeer gezien de verspreiding van de soort in de omgeving van het projectgebied, kan worden geconcludeerd dat de ingreep geen nadelige invloed heeft op de staat van instandhouding van de soort.

De gunstige staat van instandhouding van de levendbarende hagedis komt daarom niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Er zijn geen alternatieve mogelijkheden voor wat betreft de locatie van de ingreep. De niet beveiligde spoorovergang ligt vast en dient daar verwijderd te worden zodat er een veiligere situatie ontstaat. De exacte ligging van de onderdoorgang wordt nog bepaald. Hierbij wordt rekening gehouden met het minimaliseren van de impact van het project op de omgeving. Aansluiting op de bestaande wegen en paden heeft het minste ruimtebeslag. Daarom is voor de locatie van de onderdoorgang hooguit sprake van een verschuiving van enkele meters ten opzichte van de ligging van de overweg.

Er zijn verschillende alternatieven onderzocht voor de nieuwe overweg, zoals het alleen saneren van de overgang en een alternatieve route voor bestaande functies realiseren, een fietsbrug of een voetgangersbrug met fietsgoot, een onderdoorgang voor fietsers en voetgangers of het beveiligen van de spoorwegovergang. De alternatieven zijn door ProRail, gemeente Hilversum en het Goois Natuurreservaat beoordeeld op de 5 criteria Veiligheid spoor, Impact omgeving, Gebruik (comfort), Impact natuur en Sociale veiligheid. Alle drie de partijen hebben na weging hun voorkeur uitgesproken voor een tunnel zonder trappen.

Tijdens een deel van de werkzaamheden zal het treinverkeer stilgelegd worden in het projectgebied en is hiermee afhankelijk van een Treinvrije Periode (TVP). De TVP is voor week 31 en 32 van 2022 gepland. Hierdoor kan dit project meeliften op een grote TVP. De werkzaamheden die buiten de TVP plaatsvinden worden tussen begin juli en eind september 2022 uitgevoerd. Er wordt gewerkt met een prefab bouwmethode. De tijdsduur buiten is hiermee minimaal.

Het specifieke voorkomen van de levendbarende hagedis maakt voorts dat de werkwijze is gewijzigd ten opzichte van de reguliere werkwijze. Hagedissen worden aangemoedigd tijdelijk uit het projectgebied te vertrekken door middel van maaien en het weghalen van schuilplaatsen. Materiaalopslag op locaties waar hagedissen zijn gevonden wordt zo veel mogelijk voorkomen. Dit zijn alternatieve gekozen opties ten opzichte van het oorspronkelijke werkplan die uitgevoerd gaan worden. Daarnaast wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode(n) van de levendbarende hagedis. De gekozen periode in combinatie met de beschreven maatregelen is het minst schadelijk voor de levendbarende hagedis. Hierdoor kan het negatieve effect op de beschermde hagedissensoort tot een minimum worden beperkt. Gezien ook het feit dat de optredende effecten op het leefgebied van de levendbarende hagedis beperkt in omvang en grotendeels ook tijdelijk van aard zijn, wordt vanuit de ingreep ook geen nadelige invloed op de staat van instandhouding van de soort verwacht.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning wordt schade aan de levendbarende hagedis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel **3.10, lid 2 van de Wet natuurbescherming 'de volksgezondheid**, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

ProRail en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) hebben samen de ambitie om de 180 openbaar toegankelijke NABO (Niet Actief Beveiligde Overwegen) op te heffen. Deze onbeveiligde overwegen brengen namelijk gevaarlijke situaties met zich mee.

NABO's zijn uitgerust met een Andreaskruis en waarschuwborden, maar ze worden niet actief beveiligd met spoorbomen, bellen en lichtsignalen. Gebruikers moeten op NABO dus zelf alert zijn op naderende treinen.

Op onbeveiligde overwegen vinden dagelijks bijna-ongelukken plaats en jaarlijks vallen er gemiddeld twee doden. Met het opheffen van de overweg en het realiseren van een onderdoorgang wordt het aanrijdingsgevaar verminderd doordat voertuigen en personen niet meer het spoor hoeven over te steken. Het huidige wandelpad over het spoor is deel van een netwerk van paden. Het wandelpad maakt onderdeel uit van een recreatief netwerk aan paden. Om blijvend in deze publieke behoefte te voorzien is een onderdoorgang noodzakelijk.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang **'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'** voldoende is om de negatieve effecten op de levendbarende hagedis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.